

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 76.110/1
van 13 mei 2024

avis 76.110/1
du 13 mai 2024

over

sur

een ontwerp van besluit van de
Brusselse Hoofdstedelijke
Regering 'betreffende de
administratieve en
begrotingscontrole van de
gewestelijke entiteit'

un projet d'arrêté du
Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale 'relatif au
contrôle administratif et
budgétaire de l'entité
régionale'

Op 9 april 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ‘betreffende de administratieve en begrotingscontrole van de gewestelijke entiteit’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 2 mei 2024. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Ilse ANNÉ, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 13 mei 2024.

*

Le 9 avril 2024, le Conseil d’État, section de législation, a été invité par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l’Image de Bruxelles à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d’arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale ‘relatif au contrôle administratif et budgétaire de l’entité régionale’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 2 mai 2024. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Brecht STEEN et Annelies D’ESPALLIER, conseillers d’État, Michel TISON, assesseur, et Ilse ANNÉ, greffier.

Le rapport a été présenté par Kristine BAMS, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l’avis a été vérifiée sous le contrôle de Marnix VAN DAMME, président de chambre.

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 13 mai 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. De ordonnantie van 4 april 2024 ‘houdende de Codex van de openbare financiën van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest’ (hierna: “de Codex”) brengt vanaf 1 januari 2025 een vernieuwd juridisch kader voor de openbare financiën tot stand. Deze ordonnantie komt in de plaats van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 ‘houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle’ en van de regeling die is vervat in de wet van 16 maart 1954 ‘betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut’.

Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit beoogt uitvoering te geven aan de bepalingen van de Codex die betrekking hebben op de administratieve en de begrotingscontrole van de gewestelijke entiteit.

De ontworpen regeling is bestemd om in de plaats te komen van de regeling die is vervat in hoofdstuk IV van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006¹ en in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 december 2021² waarvan de opheffing het voorwerp uitmaakt van artikel 71 van het ontwerp.

Het is de bedoeling dat de regeling die is vervat in het ontwerp van besluit op 1 januari 2025 in werking treedt, zijnde op de dag waarop de Codex in werking treedt, met dien verstande dat “[d]e definities van de verschillende categorieën van de subsidies (...) in werking [traden] op datum van goedkeuring van [het ontworpen] besluit door de Regering” (artikel 74 van het ontwerp).

3. Mede op basis van de rechtsgrondentabel die aan de afdeling Wetgeving is meegedeeld, kan worden aangenomen dat het om advies voorgelegde ontwerp van besluit in hoofdzaak rechtsgrond vindt in uiteenlopende bepalingen van de Codex, met name in de artikelen 3, 4, §§ 1 en 2, 6, 77, 142, 143, 156, 157, 165, §§ 2 en 3, en 168.³

¹ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 ‘betreffende de administratieve en begrotingscontrole evenals de begrotingsopmaak’.

² Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 december 2021 ‘betreffende de begrotingscontrole, de begrotingsopmaak, de begrotingswijzigingen en de monitoring van de uitvoering van de begroting van de gewestelijke entiteit’.

³ Niet alle bepalingen die in de rechtsgrondentabel worden vermeld, bieden rechtsgrond voor de ontworpen regeling. Dit is bijv. het geval voor artikel 162 van de Codex dat geen rechtsgrond biedt voor artikel 23 van het ontwerp.

Voor sommige bepalingen van het ontwerp moet als rechtsgrond mede beroep worden gedaan op de algemene bevoegdheid om de ordonnanties uit te voeren, die de Brusselse Hoofdstedelijke Regering put uit artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ *juncto* artikel 8, eerste lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 ‘met betrekking tot de Brusselse Instellingen’, gelezen in samenhang met sommige van de reeds genoemde bepalingen van de Codex.⁴

Diverse bepalingen van het ontwerp⁵ betreffen de werking van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zodat ervoor mede rechtsgrond wordt geput uit artikel 68, eerste lid, van de voornoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980, gelezen in samenhang met artikel 36 van de eveneens al genoemde bijzondere wet van 12 januari 1989.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef⁶

4. Gelet op wat in dit advies wordt opgemerkt over de rechtsgrond voor het ontworpen besluit (zie randnummer 3), late men de aanhef aanvangen met de volgende drie leden:

“Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikelen 20 en 68, eerste lid;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, artikelen 8, eerste lid, en 36, het laatst gewijzigd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014;

Gelet op de ordonnantie van 4 april 2024 houdende de Codex van de openbare financiën van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, artikelen 3, 4, §§ 1 en 2, 6, 77, 142, 143, 156, 157, 165, §§ 2 en 3, en 168;”.

⁴ Te denken valt bijv. aan de artikelen 7, 10, 11, 61 en 64 van het ontwerp.

⁵ Zie bijv. de artikelen 59 en 72 van het ontwerp.

⁶ In de tekst van het ontwerp van besluit die initieel bij de adviesaanvraag was gevoegd, ontbrak de aanhef. Indien de afdeling Wetgeving om advies wordt verzocht met betrekking tot een ontwerp van normatieve tekst dient er door de adviesaanvrager uiteraard op te worden toegezien dat het om advies voorgelegde ontwerp volledig is en dat er geen onderdelen van de om advies voorgelegde tekst, zoals de aanhef bij ontwerpen van besluit, ontbreken. Het ontbrekende onderdeel werd weliswaar naderhand aan de afdeling Wetgeving meegedeeld. Niettemin dient er bij de adviesaanvrager te worden op aangedrongen dat adviesaanvragen vergezeld gaan van ontwerpen van normatieve tekst die volledig zijn en waaromtrent naderhand geen ontbrekende onderdelen meer moeten worden nagestuurd. Dergelijke werkwijze bemoeilijkt immers zowel de administratieve verwerking als het inhoudelijk onderzoek van de betrokken adviesaanvraag.

5. Na te hebben verwezen naar de bepalingen die een besluit tot rechtsgrond strekken, dient in de aanhef te worden gerefereerd aan de teksten die door het besluit worden gewijzigd of opgeheven.⁷ In het voorliggende geval dienen de drie, onder randnummer 4 vermelde leden van de aanhef, te worden gevolgd door een lid dat luidt als volgt:

“Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2006 betreffende de administratieve en begrotingscontrole evenals de begrotingsopmaak;”.⁸

6. De wetten en ordonnances waarnaar wordt verwezen in het vierde tot het zestiende lid van de aanhef van het ontwerp, strekken dit laatste niet tot rechtsgrond. Hetzelfde geldt voor de “gecoördineerde statuten van Brusoc” en het protocol van 11 oktober 2011 waaraan wordt gerefereerd in respectievelijk het achttiende en het negentiende lid van de aanhef. Indien de stellers van het ontwerp het niettemin nuttig achten om van de betrokken teksten melding te maken in de aanhef van het ontwerp omdat deze teksten deel uitmaken van het juridisch kader waarin de ontworpen regeling moet worden gesitueerd, kunnen dergelijke verwijzingen weliswaar worden behouden in de aanhef, zij het in de vorm van een aantal consideransen (“Overwegende ...”).⁹ Het juridisch kader dat aldus wordt geschetst, zal uiteraard voldoende actueel moeten zijn. *In casu* valt eraan te twijfelen of dat effectief steeds het geval is voor alle in de aanhef van het ontwerp voorkomende verwijzingen: sommige van de ordonnances waaraan wordt gerefereerd, zijn immers opgeheven.¹⁰

7. De akkoordbevinding van de Minister van Begroting dateert van 22 maart 2024. Het is derhalve van deze laatste datum, en niet van die van “10 april 2024”, dat melding zal moeten worden gemaakt in de verwijzing naar de akkoordbevinding van de Minister van Begroting in het tweeëntwintigste lid van de aanhef van het ontwerp zoals het om advies is voorgelegd.

8. In het drieëntwintigste lid van de aanhef van het ontwerp zoals het om advies is voorgelegd, moet het nummer van het advies van de Raad van State worden gecorrigeerd.

⁷ Zie *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbevelingen nrs. 29 en 30, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

⁸ Wat de opheffing betreft van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 december 2021 bij artikel 71, 2°, van het ontwerp, zie de opmerking onder randnummer 34.

⁹ Zie de voornoemde *Beginnelsen van de wetgevingstechniek*, aanbeveling nr. 40.

¹⁰ Dit is het geval voor de ordonnantie van 22 januari 2009 ‘houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap’ (veertiende lid van de aanhef), en voor de ordonnantie van 18 mei 2017 ‘houdende de oprichting van het Brussels Agentschap voor de Ondersteuning van het Bedrijfsleven’ (zestiende lid van de aanhef).

Artikel 1

9. In de omschrijving van het begrip “ordonnantie”, in artikel 1, 1°, van het ontwerp, beperkt men zich het best tot het officiële opschrift van de ordonnantie van 4 april 2024.¹¹ Het woord “organieke” kan derhalve worden weggelaten.

10. In de Nederlandse tekst van artikel 1, 14°, van het ontwerp, moet uiteraard een omschrijving worden gegeven van het begrip “correcte budgétaire aanrekening” (niet: “correcte budgétaire aanrekening”).

11. In artikel 1, 16°, en 17°, van het ontwerp, wordt verwezen naar bepalingen van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering dat in ontwerpvorm het voorwerp uitmaakt van adviesaanvraag 76.108/1. Er zal uiteraard ook melding moeten worden gemaakt van de datum van dat besluit, eenmaal het tot stand zal zijn gekomen.

Dezelfde opmerking kan worden gemaakt bij artikel 67, § 2, 8°, van het ontwerp.

12. In de Nederlandse tekst van de omschrijving van het begrip “projectomroep”, in artikel 1, 23°, van het ontwerp, moeten de woorden “ik kader waarvan” worden vervangen door de woorden “in het kader waarvan”.

Artikel 2

13. Het ontwerp bevat bepalingen die strekken tot uitvoering van artikelen van de Codex die behoren tot deel 9 van dezelfde codex (“De toekenning en de controle op de aanwending van subsidies”). Wat dat betreft wordt in artikel 4, § 5, van de Codex bepaald dat alle ABI's die begunstigen zijn van een subsidie onderworpen zijn aan de bepalingen van het voornoemde deel 9. De betrokken uitvoeringsbepalingen gelden dan ook voor alle ABI's. Teneinde daar geen onduidelijkheid te laten over bestaan, zou kunnen worden overwogen om in artikel 2 van het ontwerp, dat het toepassingsgebied (niet: “toepassingsveld”) van de ontworpen regeling omschrijft, te expliciteren dat deze bepaling geldt “onverminderd artikel 4, § 5, van de ordonnantie”.

Artikel 18

14. In de inleidende zin van artikel 18 van het ontwerp, die in de Nederlandse tekst dient aan te vangen met de woorden “Aan het voorafgaandelijke akkoord van ...” (niet: “Aan de voorafgaandelijke akkoord van ...”), moeten de Nederlandse en de Franse tekst met elkaar in overeenstemming gebracht. Waar immers in de Nederlandse tekst melding wordt gemaakt van “de ontwerpen van ordonnantie, de voorontwerpen en ontwerpen van regeringsbesluit en ministerieel

¹¹ Zie bijv. ook de definitie van de “ordonnantie” in artikel 1, 1°, van het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ‘betreffende de begrotingsfondsen, het begrotingskader, de ontvangsten- en uitgavenbegroting en de begrotingswijzigingen’ dat het voorwerp uitmaakt van adviesaanvraag 76.108/1.

besluit”, heeft de Franse tekst het over “les avant-projets et projets d’ordonnance, les projets d’arrêté du gouvernement et d’arrêté ministériel”.

Artikel 20

15. Aan het einde van de Nederlandse tekst van artikel 20, § 1 (niet: “§ 1er”) moet worden geschreven “overeenkomstig hoofdstuk 4, afdeling 2” (niet: “overeenkomstig met hoofdstuk 4, afdeling 2”). In de Nederlandse tekst van artikel 20, § 2, derde lid, dienen de woorden “eveneens vereist” te worden vervangen door de woorden “is eveneens vereist”.

Artikel 25

16. Artikel 25 van het ontwerp is een algemene bepaling waarin de regeling is opgenomen inzake de voorafgaande advisering door de inspecteurs van Financiën over “operaties (...) die rechtstreeks of onrechtstreeks de ontvangsten of uitgaven kunnen beïnvloeden”. Aan de gemachtigde werd gevraagd door wie er zal over worden geoordeeld of een operatie al dan niet rechtstreeks of onrechtstreeks de ontvangsten of uitgaven kan beïnvloeden. Gaat het ter zake om het bestuur zelf dat op die wijze erover zal kunnen beslissen om de betrokken operatie eventueel vooraf om advies aan de inspecteur van Financiën voor te leggen of moeten integendeel alle operaties vooraf om advies aan de inspecteur van Financiën worden voorgelegd die er vervolgens over zal oordelen of de operatie al dan niet rechtstreeks of onrechtstreeks de ontvangsten of uitgaven kan beïnvloeden. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“De indiener van een dossier (bv. de bevoegde minister die een dossier wil voorleggen aan de Regering) berekent de budgettaire impact van dit dossier (bv. de toekenning van een subsidie aan een derde, een geplande overheidsopdracht, een voorontwerp van reglementair besluit houdende een nieuwe subsidieregeling, etc.) . Voor die berekening wordt, naargelang de materie, beroep gedaan op het gespecialiseerde betrokken bestuur van de diensten van de Regering of op de gespecialiseerde betrokken gewestelijke instelling. De Inspectie van Financiën onderzoekt het ingediende dossier.

Het advies van de Inspectie van Financiën wordt gevraagd voorafgaandelijk aan de beslissing (door de Regering, door een Minister bv.) over een ingediend dossier. De Inspectie onderzoekt het dossier en geeft zijn advies dat de aspecten betreft vermeld in artikel 24 van het voorliggend voorontwerp van besluit. Nadien wordt de beslissing genomen (door de minister, door de Regering bv.). De indiener van het dossier berekent de budget[t]aire impact en geeft ook info over de gehanteerde berekeningswijze (hypotheses, parameters bv.). De Inspectie kan alle bijkomende informatie vragen aan de administratie, gespecialiseerd in het domein, over hun berekeningswijze en desgevallend opmerkingen formuleren over deze berekeningswijze. Art. [v]an het voorliggend ontwerp van besluit bepaalt daarenboven: ‘Volgens de modaliteiten zoals door de Minister van Begroting bepaald, moet ieder dossier dat voor advies wordt voorgelegd op transparante wijze de budgettaire en financiële gevolgen voor het lopende begrotingsjaar en de daaropvolgende begrotingsjaren bevatten. Voor alle betrokken jaren worden voor ieder betrokken aggregaat en voor iedere daarmee verbonden betrokken basisallocatie de geraamde bedragen van de benodigde begrotingskredieten per begunstigde weergegeven.’ Voor overheidsopdrachten (zie artikel 29) komt de Inspectie ook tussen in specifieke gevallen (bv. §5, 2°, §6, §7, §8, §9).

(...) [D]e budgettaire impact (en de berekeningswijze) dient reeds vermeld te worden in het document dat door de indiener ter advies wordt voorgelegd aan de Inspectie van Financiën. De IF geeft zijn advies op dit dossier in toepassing van artikel 24 van het voorliggend besluit.”

De door de gemachtigde verstrekte toelichting doet ervan blijken dat het de bedoeling is dat enkel de operaties waaromtrent het bestuur vaststelt dat erdoor rechtstreeks of onrechtstreeks de ontvangsten of uitgaven kunnen worden beïnvloed, vooraf moeten worden voorgelegd aan de inspecteur van Financiën.¹² Deze bedoeling zou duidelijker uit de tekst van artikel 25 van het ontwerp moeten kunnen worden afgeleid.

Tevens lijkt de betrokken bepaling en de eruit voortvloeiende voorafgaande adviesverplichting uitsluitend betrekking te hebben op de operaties die worden opgesomd in artikel 25, 1° tot 10°, van het ontwerp. Vraag is of dat dit de bedoeling is en of er, ondanks de gedetailleerde opsomming, geen operaties zijn waarvoor de voorafgaandelijke adviesverplichting niet zal gelden.¹³ Ook kan men zich de vraag stellen of de beoordelingsbevoegdheid van het bestuur in verband met de rechtstreekse of onrechtstreekse beïnvloeding van de ontvangsten en de uitgaven nog relevant zal zijn ten aanzien van bepaalde van de in artikel 25, 1° tot 10°, van het ontwerp, opgesomde operaties waarvan moet worden aangenomen dat deze op inherente wijze rechtstreeks of onrechtstreeks invloed zullen uitoefenen op de ontvangsten of de uitgaven.¹⁴ Zal de beoordelingsbevoegdheid van het bestuur ook ten aanzien van dergelijke operaties nog onverkort gelden?

Wat voorafgaat doet ervan blijken dat de redactie van artikel 25 van het ontwerp verschillende vragen oproept. Het staat aan de stellers van het ontwerp om erover te oordelen of de redactie van de betrokken bepaling in het licht van die vragen, en ter wille van de transparantie en de rechtszekerheid, niet het best wordt verduidelijkt, temeer daar het om een algemene bepaling gaat op het vlak van de voorafgaande advisering door de inspectie van Financiën.

17. In de Nederlandse tekst van artikel 25, 8°, van het ontwerp, moet de vermelding “OAA2” worden vervangen door de vermelding “ABI2”.

¹² Op die wijze wordt geopteerd voor een andere regeling dan die welke bijv. voortvloeit uit artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 ‘houdende regeling van de begrotingscontrole en -opmaak’. Overeenkomstig artikel 15, § 1, van het laatstgenoemde besluit is het voorafgaand advies van de inspecteur van Financiën verplicht voor ieder voorstel dat ter beslissing aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd en voor een aantal in die paragraaf opgesomde teksten. Artikel 15, § 2, van hetzelfde besluit, bevat een opsomming van de voorstellen van beslissing die niet om advies aan de inspecteur van Financiën moeten worden voorgelegd.

¹³ In artikel 25, 10°, van het ontwerp, wordt weliswaar melding gemaakt van “de voorstellen die niet vermeld zijn in de voorgaande punten of in de artikelen 27 tot en met 41 en waarvan de budgettaire weerslag hoger dan 30.000 euro exclusief btw is”, maar hiermee wordt evenmin geheel uitgesloten dat er nog andere operaties zijn die niet onder de opsomming in artikel 25 van het ontwerp vallen.

¹⁴ Zo wordt bijv. in artikel 25, 4°, van het ontwerp, melding gemaakt van “de voorstellen met betrekking tot verlening van de gewestelijke waarborg, leningen, voorschotten en deelnemingen”.

Artikel 28

18. Ervan uitgaande dat artikel 28 van het ontwerp uit twee leden bestaat, dient in het tweede lid van die bepaling te worden verwezen naar “[d]e adviesaanvragen bedoeld in het eerste lid, 2° en 3°” en “het personeelsplan bedoeld in het eerste lid, 1°” in plaats van naar respectievelijk “[d]e adviesaanvragen bedoeld in punten 2° tot 3°” en “het personeelsplan bedoeld in punt 1°”.

Artikel 29

19. In artikel 29, § 6, eerste lid, van het ontwerp, moet de zinsnede “in toepassing de afdeling 5 van het koninklijk besluit van 14/01/2013” worden vervangen door de zinsnede “met toepassing van hoofdstuk 2, afdeling 5, van het koninklijk besluit van 14 januari 2013”.¹⁵

20. In de Nederlandse tekst van artikel 29, § 9, van het ontwerp, wordt de in de Franse tekst voorkomende zinsnede “visées aux article 42, 4°, b) de la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics”, niet op overeenkomstige wijze weergegeven. Deze discordantie moet worden weggewerkt.¹⁶

Artikelen 30 en 31

21. In artikel 30, eerste lid, en in artikel 31, eerste lid, van het ontwerp, wordt in de Nederlandse tekst melding gemaakt van respectievelijk “[a]lle gevalideerde OSO’s” en “[a]lle gevalideerde QOSQO’s”. In de overeenstemmende Franse tekst wordt geen melding gemaakt van de term “gevalideerde” (“[t]outes les OSO”; “[t]outes les QOSQO”). Ook op dit punt zal de discordantie moeten worden weggewerkt.

Artikelen 39 en 40

22. In artikel 39, eerste lid, van het ontwerp, moet de verwijzing naar “artikel 1, 13° van dit besluit” worden vervangen door een verwijzing naar “artikel 1, 12°, van dit besluit”; in artikel 40, eerste lid, schrijve men “in artikel 1, 13°, van dit besluit” in plaats van “in artikel 1, 14°, van dit besluit”.

¹⁵ Ook in diverse andere bepalingen van het ontwerp worden data van een normatieve tekst bij voorkeur niet weergegeven door middel van uitsluitend cijfers en schuine streepjes.

¹⁶ Indien de betrokken zinsnede wordt behouden in de Franse tekst moet er wel op worden toegezien dat deze op zowel taalkundig als legistisch vlak wordt gecorrigeerd. Zo dient bijv. te worden verwezen naar “artikel 42, § 1, 4°, b),” van de betrokken wet van 17 juni 2016.

Artikel 44

23. Zoals door de gemachtigde werd bevestigd, dient in artikel 44, derde lid, van het ontwerp, melding te worden gemaakt van een termijn van “vijftien werkdagen” en niet van een termijn van “twintig werkdagen”. Op die wijze wordt het bepaalde in artikel 44, derde lid, beter afgestemd op de termijnregeling in het eerste lid van die bepaling.

Artikel 48

24. Aan het einde van artikel 48 van het ontwerp stemmen de woorden “en dat de functioneel bevoegde minister of de betrokken autonome bestuursinstelling de betrokken uitgave niet mag verrichten”, in de Nederlandse tekst, niet overeen met de woorden “et que l’ordonnateur compétent ne peut pas engager la dépense concernée”, in de Franse tekst. Ook deze discordantie moet worden weggewerkt.

Artikel 51

25. In artikel 51 dient de vermelding “§ 1.” te vervallen aangezien die bepaling enkel uit twee leden en geen paragrafen bestaat. Daarenboven vangt het tweede lid ter wille van de duidelijkheid het best aan met de woorden “Bijlage 2 van dit besluit bevat ...”.

Ook in de artikelen 53, eerste lid, en 54, 2°, van het ontwerp, schrijve men, respectievelijk, “[b]ijlage 2 van dit besluit” en “bijlagen 1 en 2 van dit besluit” in plaats van “[b]ijlage 2” en “bijlage 1 en 2”.

Artikel 52

26. In de Nederlandse tekst van artikel 52, eerste lid, van het ontwerp, wordt telkens gerefereerd aan een “goedkeuring door de Regering” van de bestuurscontracten of van materiële wetgeving. In de Franse tekst wordt nu eens melding gemaakt van “la soumission”, dan weer van “[l’]approbation” van de betrokken bestuurscontracten of van materiële wetgeving. Ook in de Franse tekst zou een eenvormige terminologie moeten worden gehanteerd. In overeenstemming met de Nederlandse tekst wordt daarbij het best geopteerd voor de term “[l’]approbation”.

Artikel 57

27. In artikel 57, § 1, eerste lid, van het ontwerp, stemmen de woorden “volgend op de ontvangst van de aanvraag”, in de Nederlandse tekst, niet overeen met de woorden “suivant l’envoi de la demande”, in de Franse tekst. Ook op dit punt dienen de Nederlandse en de Franse tekst van het ontwerp beter op elkaar te worden afgestemd.

Artikel 58

28. Zoals door de gemachtigde werd bevestigd, moet in de inleidende zin van artikel 58, 4°, van het ontwerp, melding worden gemaakt van een termijn van “vijftien werkdagen” en niet van een termijn van “twintig werkdagen”. Op die wijze wordt een grotere overeenstemming bewerkstelligd met de termijn die in artikel 57 van het ontwerp, wordt vermeld.

Voorts schrijve men in de Nederlandse tekst van artikel 58, 4°, telkens “werd het dossier voorgelegd” in plaats van “werd het dossiers voorgelegd”.

Artikel 61

29. Aan het einde van de Nederlandse tekst van artikel 61, eerste lid, van het ontwerp, moet worden geschreven “..., evenals het transparantiebeginsel”.

Artikel 64

30. Aan het einde van artikel 64, eerste lid, van het ontwerp, wordt melding gemaakt van de schorsing van de subsidie “bij niet-naleving door de begunstigde van zijn bij wet of overeenkomst vastgestelde verplichtingen”. Aan de gemachtigde werd gevraagd of dergelijke omschrijving niet te eng is. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“We gaan met u akkoord. Dit zal worden aangepast in het voorliggend besluit.

In het Frans wordt het dan: ‘de ses obligations légales, réglementaires ou conventionnelles’ (...).

In het Nederlands wordt het dan : ‘van zijn wettelijke, reglementaire of contractuele verplichtingen’.”

Er kan worden ingestemd met de voorgestelde aanvulling van de tekst van artikel 64, eerste lid, van het ontwerp.

Artikel 67

31. In de Nederlandse tekst van artikel 67, § 1, van het ontwerp, schrijve men “bedoeld in artikel 1, 11° van dit besluit” en in artikel 67, § 2, 7°, “op de toegevoegde waarde al dan niet in aanmerking komt”.

Artikel 68

32. In de Nederlandse tekst van artikel 68, § 1, tweede lid, 1°, van het ontwerp, moet worden geschreven “en de bijgevoegde documenten”; aan het einde van artikel 68, § 1, tweede lid, 4°, dient te worden geschreven “volgens de bepalingen van dit besluit”.

Artikel 69

33. Men late artikel 69, tweede lid, van het ontwerp in de Nederlandse tekst aanvangen als volgt: “Een dossier wordt slechts door de Kanselarij op de agenda van de Regering geplaatst indien ...”.

Artikel 71

34. Artikel 71, 2°, van het ontwerp, strekt tot het opheffen van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 december 2021 ‘betreffende de begrotingscontrole, de begrotingsopmaak, de begrotingswijzigingen en de monitoring van de uitvoering van de begroting van de gewestelijke entiteit’. De opheffing van het betrokken besluit vormt evenwel ook het voorwerp van artikel 69 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering dat in ontwerpvorm het voorwerp uitmaakt van adviesaanvraag 76.108/1. Beide ontwerpen van besluit zullen op dat punt beter op elkaar moeten worden afgestemd.

Artikel 72

35. Meer in overeenstemming met de legistieke gebruiken, late men artikel 72 van het ontwerp, aanvangen als volgt:

“In artikel 5, 14°, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 juli 2000 tot regeling van haar werkwijze en tot regeling van de ondertekening van de akten van de Regering, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 november 2023, worden de eerste vijf streepjes vervangen als volgt:

‘- de subsidies ...’¹⁷

Artikel 73

36. Artikel 73 van het ontwerp bevat de uitvoeringsbepaling; deze dient evenwel aan het slot van het beschikkend gedeelte van het ontworpen besluit te worden opgenomen.¹⁸ Meer in het bijzonder moet de uitvoeringsbepaling volgen op de bepaling van inwerkingtreding (artikel 74 van het ontwerp).

¹⁷ Een opheffingsbepaling heft de oorspronkelijke tekst op met vermelding van de nog van kracht zijnde wijzigingen (zie de voornoemde *Beginselen van de wetgevingstechniek*, aanbeveling nr. 138 en formule F 4-3-2).

¹⁸ Zie de reeds genoemde *Beginselen van de wetgevingstechniek*, aanbeveling nr. 168.

Bijlagen

37. Onder elke bijlage bij een besluit moet melding worden gemaakt van de formule “Gezien om gevoegd te worden bij het besluit ... (aard, datum en opschrift)”.¹⁹ Bijlagen 1 en 2 bij het ontwerp moeten in die zin worden aangevuld.

*

¹⁹ Zie eveneens de voormelde *Beginnelsen van de wetgevingstechniek*, aanbeveling nr. 172, e), en formule F 4-8-2.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. L'ordonnance du 4 avril 2024 'portant le Code des finances publiques de la Région de Bruxelles-Capitale' (ci-après : « le Code ») met en place un nouveau cadre juridique pour les finances publiques à partir du 1er janvier 2025. Cette ordonnance se substitue à l'ordonnance organique du 23 février 2006 'portant les dispositions applicables au budget, à la comptabilité et au contrôle' et au dispositif contenu dans la loi du 16 mars 1954 'relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public'.

Le projet d'arrêté soumis pour avis a pour objet de pourvoir à l'exécution des dispositions du Code qui portent sur le contrôle administratif et budgétaire de l'entité régionale.

La réglementation en projet est destinée à se substituer au dispositif inscrit dans le chapitre IV de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 ¹ et dans l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 décembre 2021 ² dont l'abrogation fait l'objet de l'article 71 du projet.

L'intention est de faire entrer en vigueur la réglementation contenue dans le projet d'arrêté le 1er janvier 2025, soit à la date d'entrée en vigueur du Code, étant entendu que « [l]es définitions des différentes catégories de subventions entrent en vigueur à la date de l'approbation [de l']arrêté [en projet] par le Gouvernement » (article 74 du projet).

3. Au vu, notamment, du tableau des fondements juridiques communiqué à la section de législation, il peut être admis que le projet d'arrêté soumis pour avis trouve principalement son fondement juridique dans diverses dispositions du Code, notamment dans les articles 3, 4, § 1er et 2, 6, 77, 142, 143, 156, 157, 165, §§ 2 et 3, et 168 ³.

¹ Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 'relatif au contrôle administratif et budgétaire ainsi qu'à l'établissement du budget'.

² Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 décembre 2021 'relatif au contrôle budgétaire, à l'établissement du budget, aux modifications du budget et au monitoring de l'exécution du budget de l'entité régionale'.

³ Les dispositions mentionnées dans le tableau des fondements juridiques ne procurent pas toutes un fondement juridique à la réglementation en projet. Tel est par exemple le cas de l'article 162 du Code qui ne procure pas de fondement juridique à l'article 23 du projet.

Pour certaines dispositions du projet, il faut également invoquer à titre de fondement juridique le pouvoir général dont dispose le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale pour mettre en œuvre les ordonnances sur le fondement de l'article 20 de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles', *juncto* l'article 8, alinéa 1er, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 'relative aux Institutions bruxelloises', combiné avec certaines des dispositions précitées du Code ⁴.

Diverses dispositions du projet ⁵ concernent le fonctionnement du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, de sorte que le fondement juridique de celles-ci est également recherché dans l'article 68, alinéa 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 précitée, combiné avec l'article 36 de la loi spéciale du 12 janvier 1989, également précitée.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Préambule ⁶

4. Compte tenu des observations formulées dans le présent avis à propos du fondement juridique de l'arrêté en projet (voir point 3), on fera commencer le préambule par les trois alinéas suivants :

« Vu la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, les articles 20 et 68, alinéa 1er ;

Vu la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises, les articles 8, alinéa 1er, et 36, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 6 janvier 2014 ;

Vu l'ordonnance du 4 avril 2024 portant le Code des finances publiques de la Région de Bruxelles-Capitale, les articles 3, 4, §§ 1er et 2, 6, 77, 142, 143, 156, 157, 165, §§ 2 et 3, et 168 ; ».

5. Après avoir fait référence aux dispositions qui procurent un fondement juridique à un arrêté, le préambule doit viser les textes qui sont modifiés ou abrogés par l'arrêté ⁷. En l'espèce, il convient de faire suivre les trois alinéas du préambule mentionnés au point 4 par un alinéa libellé comme suit :

⁴ On pense par exemple aux articles 7, 10, 11, 61 et 64 du projet.

⁵ Voir par exemple les articles 59 et 72 du projet.

⁶ Dans le texte du projet d'arrêté initialement joint à la demande d'avis, le préambule faisait défaut. Lorsque l'avis de la section de législation est demandé sur un projet de texte normatif, le demandeur de l'avis doit bien entendu veiller à ce que le projet soumis pour avis soit complet et qu'aucun élément du texte soumis pour avis, tel que le préambule de projets d'arrêté, ne fasse défaut. Certes, l'élément manquant a été transmis ultérieurement à la section de législation, mais il faut insister auprès du demandeur d'avis sur le fait que les demandes d'avis doivent être accompagnées de projets de texte normatif qui sont complets et pour lesquels aucune partie manquante ne sera plus envoyée par la suite. En effet, pareil procédé rend tant le traitement administratif que l'examen au fond de la demande d'avis concernée malaisés.

⁷ Voir *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandations n°s 29 et 30, à consulter sur le site internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be).

« Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 13 juillet 2006 relatif au contrôle administratif et budgétaire ainsi qu'à l'établissement du budget ; »⁸.

6. Les lois et ordonnances auxquelles font référence les alinéas 4 à 16 du préambule du projet ne procurent pas de fondement juridique à ce dernier. Il en va de même des « statuts coordonnés de Brusoc » et du protocole du 11 octobre 2011 auxquels font référence, respectivement, les dix-huitième et dix-neuvième alinéas du préambule. Si les auteurs du projet considèrent toutefois qu'il est utile de mentionner les textes concernés dans le préambule du projet au motif qu'ils font partie du cadre juridique dans lequel doit se situer la réglementation en projet, ces références peuvent certes être maintenues dans le préambule, mais sous la forme d'un certain nombre de considérants (« Considérant ... »)⁹. Le cadre juridique ainsi défini devra de toute évidence être suffisamment actuel. En l'espèce, il est douteux que ce soit effectivement toujours le cas pour toutes les références figurant dans le préambule du projet : en effet, certaines des ordonnances visées ont été abrogées¹⁰.

7. Le Ministre du Budget a donné son accord le 22 mars 2024. C'est dès lors cette dernière date, et non celle du « 10 avril 2024 », qui devra être mentionnée dans la référence à l'accord du Ministre du Budget figurant au vingt-deuxième alinéa du préambule du projet tel qu'il est soumis pour avis.

8. Au vingt-troisième alinéa du préambule du projet tel qu'il est soumis pour avis, on corrigera le numéro de l'avis du Conseil d'État.

Article 1er

9. Dans la définition de la notion d'« ordonnance » à l'article 1er, 1°, du projet, il est préférable de se limiter à l'intitulé officiel de l'ordonnance du 4 avril 2024¹¹. Le mot « organique » peut dès lors être omis.

10. Le texte néerlandais de l'article 1er, 14°, du projet doit évidemment définir la notion de « correcte budgettaire aanrekening » (et non : « correcte budgettaire aanrekening »).

⁸ En ce qui concerne l'abrogation de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 décembre 2021 par l'article 71, 2°, du projet, voir l'observation formulée au point 34.

⁹ Voir les *Principes de technique législative* précités, recommandation n° 40.

¹⁰ Tel est le cas de l'ordonnance du 22 janvier 2009 'portant organisation de la politique du stationnement et création de l'Agence du stationnement de la Région de Bruxelles-Capitale' (quatorzième alinéa du préambule) et de l'ordonnance du 18 mai 2017 'portant création de l'Agence bruxelloise pour l'Accompagnement de l'Entreprise' (seizième alinéa du préambule).

¹¹ Voir par exemple également la définition d'« ordonnance » à l'article 1er, 1°, du projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale 'relatif aux fonds budgétaires, au cadre budgétaire, au budget des recettes et des dépenses et aux modifications budgétaires' qui fait l'objet de la demande d'avis 76.108/1.

11. L'article 1er, 16° et 17°, du projet fait référence aux dispositions de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale dont le projet fait l'objet de la demande d'avis 76.108/1. Il va sans dire qu'il faudra également faire mention de la date de cet arrêté lorsqu'il aura été adopté.

La même observation peut être formulée à propos de l'article 67, § 2, 8°, du projet.

12. Dans le texte néerlandais de la définition de la notion de « projectomroep » figurant à l'article 1er, 23°, du projet, les mots « ik kader waarvan » seront remplacés par les mots « in het kader waarvan ».

Article 2

13. Le projet contient des dispositions qui visent à exécuter des articles du Code relevant de la partie 9 de ce dernier (« L'octroi et le contrôle de l'emploi des subventions »). Sur ce point, l'article 4, § 5, du Code dispose que tous les OAA qui sont bénéficiaires d'une subvention sont soumis aux dispositions de la partie 9 précitée. Les dispositions d'exécution concernées s'appliquent dès lors à tous les OAA. Afin de ne laisser subsister aucune équivoque à cet égard, il pourrait être envisagé de préciser à l'article 2 du projet, qui définit le champ d'application de la réglementation en projet, que cette disposition s'applique « sans préjudice de l'article 4, § 5, de l'ordonnance ».

Article 18

14. Dans la phrase introductive de l'article 18 du projet, dont le texte néerlandais doit débiter par les mots « Aan het voorafgaandelijke akkoord van ... », (et non : « Aan de voorafgaandelijke akkoord van ... »), les textes français et néerlandais doivent être harmonisés. En effet, là où le texte néerlandais mentionne « de ontwerpen van ordonnantie, de voorontwerpen en ontwerpen van regeringsbesluit en ministerieel besluit », le texte français fait état de « les avant-projets et projets d'ordonnance, les projets d'arrêté du gouvernement et d'arrêté ministériel ».

Article 20

15. À la fin du texte néerlandais de l'article 20, § 1er, on écrira « overeenkomstig hoofdstuk 4, afdeling 2 » (et non : « overeenkomstig met hoofdstuk 4, afdeling 2 »). Dans le texte néerlandais de l'article 20, § 2, alinéa 3, on remplacera les mots « eveneens vereist » par les mots « is eveneens vereist ».

Article 25

16. L'article 25 du projet est une disposition générale contenant le dispositif relatif à l'avis préalable des inspecteurs des Finances sur « les opérations (...) susceptibles d'influencer

directement ou indirectement les recettes ou les dépenses ». Il a été demandé au délégué qui appréciera si une opération est susceptible ou non d'influencer directement ou indirectement les recettes ou les dépenses. S'agit-il en l'espèce de l'administration elle-même qui pourra ainsi décider de soumettre éventuellement l'opération concernée à l'avis préalable de l'inspecteur des finances ou, au contraire, toutes les opérations devront-elles être soumises à l'avis préalable de l'inspecteur des finances, qui jugera ensuite si l'opération est susceptible ou non d'influencer directement ou indirectement les recettes ou les dépenses. Le délégué a répondu à cette question en ces termes :

« De indiener van een dossier (bv. de bevoegde minister die een dossier wil voorleggen aan de Regering) berekent de budgettaire impact van dit dossier (bv. de toekenning van een subsidie aan een derde, een geplande overheidsopdracht, een voorontwerp van reglementair besluit houdende een nieuwe subsidieregeling, etc.) . Voor die berekening wordt, naargelang de materie, beroep gedaan op het gespecialiseerde betrokken bestuur van de diensten van de Regering of op de gespecialiseerde betrokken gewestelijke instelling. De Inspectie van Financiën onderzoekt het ingediende dossier.

Het advies van de Inspectie van Financiën wordt gevraagd voorafgaandelijk aan de beslissing (door de Regering, door een Minister bv.) over een ingediend dossier. De Inspectie onderzoekt het dossier en geeft zijn advies dat de aspecten betreft vermeld in artikel 24 van het voorliggend voorontwerp van besluit. Nadien wordt de beslissing genomen (door de minister, door de Regering bv.). De indiener van het dossier berekent de budget[t]aire impact en geeft ook info over de gehanteerde berekeningswijze (hypothesen, parameters bv.). De Inspectie kan alle bijkomende informatie vragen aan de administratie, gespecialiseerd in het domein, over hun berekeningswijze en desgevallend opmerkingen formuleren over deze berekeningswijze. Art. [v]an het voorliggend ontwerp van besluit bepaalt daarenboven: 'Volgens de modaliteiten zoals door de Minister van Begroting bepaald, moet ieder dossier dat voor advies wordt voorgelegd op transparante wijze de budgettaire en financiële gevolgen voor het lopende begrotingsjaar en de daaropvolgende begrotingsjaren bevatten. Voor alle betrokken jaren worden voor ieder betrokken aggregaat en voor iedere daarmee verbonden betrokken basisallocatie de geraamde bedragen van de benodigde begrotingskredieten per begunstigde weergegeven.' Voor overheidsopdrachten (zie artikel 29) komt de Inspectie ook tussen in specifieke gevallen (bv. §5, 2°, §6, §7, §8, §9).

(...) [D]e budgettaire impact (en de berekeningswijze) dient reeds vermeld te worden in het document dat door de indiener ter advies wordt voorgelegd aan de Inspectie van Financiën. De IF geeft zijn advies op dit dossier in toepassing van artikel 24 van het voorliggend besluit ».

Il ressort des explications fournies par le délégué que l'intention est de ne soumettre préalablement à l'inspecteur des Finances que les opérations dont l'administration constate qu'elles sont susceptibles d'influencer directement ou indirectement les recettes ou les dépenses ¹². Cette intention devrait pouvoir se déduire plus clairement du texte de l'article 25 du projet.

En outre, la disposition concernée et l'obligation de consultation préalable qui en découle ne semblent concerner que les opérations énumérées à l'article 25, 1° à 10, du projet. La

¹² On opte ainsi pour un autre régime que celui qui découle par exemple de l'article 15 de l'arrêté du Gouvernement flamand du 19 janvier 2001 'relatif au contrôle budgétaire et à l'établissement du budget'. Conformément à l'article 15, § 1er, de cet arrêté, l'avis préalable de l'inspecteur des Finances est obligatoire pour toute proposition soumise à la décision du Gouvernement flamand et pour un certain nombre de textes énumérés dans ce paragraphe.

question est de savoir si telle est l'intention ou si, malgré l'énumération détaillée, il n'y a pas d'opérations auxquelles l'obligation de consultation préalable ne s'appliquera pas¹³. On peut également se demander si le pouvoir d'appréciation de l'administration concernant l'influence directe ou indirecte sur les recettes et les dépenses sera encore pertinent à l'égard de certaines des opérations énumérées à l'article 25, 1° à 10°, du projet dont il faut admettre que, par essence, elles auront directement ou indirectement une influence sur les recettes ou les dépenses¹⁴. Le pouvoir d'appréciation de l'administration s'appliquera-t-il encore également sans restriction à l'égard de pareilles opérations ?

Il résulte de ce qui précède que la rédaction de l'article 25 du projet soulève plusieurs questions. Il appartient aux auteurs du projet d'apprécier si, à la lumière de ces questions et dans un souci de transparence et de sécurité juridique, il ne vaudrait pas mieux préciser la rédaction de la disposition concernée, d'autant qu'il s'agit d'une disposition générale concernant la consultation préalable de l'inspection des Finances.

17. Dans le texte néerlandais de l'article 25, 8°, du projet, on remplacera la mention « OAA2 » par la mention « ABI2 ».

Article 28

18. Partant du principe que l'article 28 du projet se compose de deux alinéas, l'alinéa 2 de cette disposition doit viser « [l]es demandes d'avis visées à l'alinéa 1er, 2° et 3° » et le « plan de personnel visé à l'alinéa 1er, 1° » au lieu de, respectivement, « [l]es demandes d'avis visées aux points 2° à 3° » et le « plan de personnel visé au point 1° ».

Article 29

19. À l'article 29, § 6, alinéa 1er, du projet, on remplacera le segment de phrase « en application de la section 5 de l'arrêté royal du 14/01/2013 » par le segment de phrase « en application du chapitre 2, section 5, de l'arrêté royal du 14 janvier 2013 »¹⁵.

L'article 15, § 2, du même arrêté contient une énumération des propositions de décision qui ne doivent pas être soumises pour avis à l'inspecteur des Finances.

¹³ S'il est vrai que l'article 25, 10°, du projet mentionne « les propositions qui ne sont pas mentionnées aux points précédents ou aux articles 27 à 41 dont l'incidence budgétaire est supérieure à 30.000 euros hors [TVA] », il n'en demeure pas moins que cela n'exclut pas non plus totalement l'existence d'autres opérations qui ne relèvent pas de l'énumération figurant à l'article 25 du projet.

¹⁴ Ainsi, par exemple, l'article 25, 4°, du projet mentionne « les propositions relatives à l'octroi de la garantie régionale, les prêts, les avances et les participations ».

¹⁵ Dans plusieurs autres dispositions du projet également, il est préférable de ne pas reproduire les dates d'un texte normatif au moyen uniquement de chiffres et de barres obliques.

20. À l'article 29, § 9, du projet, le membre de phrase « visées aux [lire : à l'] article 42, 4°, b) de la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics », figurant dans le texte français, n'a pas d'équivalent dans le texte néerlandais. On éliminera cette discordance ¹⁶.

Articles 30 et 31

21. Le texte néerlandais des articles 30, alinéa 1er, et 31, alinéa 1er, du projet fait mention, respectivement, de « [a]lle gevalideerde OSO's » et de « [a]lle gevalideerde QOSQO's ». Le texte français correspondant ne fait pas mention du terme « validées » (« gevalideerde ») (« [t]outes les OSO » ; « [t]outes les QOSQO »). La discordance devra être éliminée sur ce point également.

Articles 39 et 40

22. À l'article 39, alinéa 1er, du projet, on remplacera la référence à « l'article 1er, 13° du présent arrêté » par une référence à « l'article 1er, 12°, du présent arrêté » ; à l'article 40, alinéa 1er, on écrira « l'article 1er, 13°, du présent arrêté » au lieu de « l'article 1er, 14° du présent arrêté ».

Article 44

23. Comme l'a confirmé le délégué, l'article 44, alinéa 3, du projet doit faire mention d'un délai de « quinze jours ouvrables » et non d'un délai de « vingt jours ouvrables ». Ainsi, l'article 44, alinéa 3, sera mieux aligné sur le délai figurant à l'alinéa 1er de cette disposition.

Article 48

24. À la fin de l'article 48 du projet, les mots « en dat de functioneel bevoegde minister of de betrokken autonome bestuursinstelling de betrokken uitgave niet mag verrichten » figurant dans le texte néerlandais ne correspondent pas aux mots « et que l'ordonnateur compétent ne peut pas engager la dépense concernée » figurant dans le texte français. Cette discordance doit également être éliminée.

Article 51

25. À l'article 51, on supprimera la mention « § 1er. », cette disposition ne comportant que deux alinéas et aucun paragraphe. En outre, dans un souci de clarté, il est préférable de commencer l'alinéa 2 par les mots « L'annexe 2 du présent arrêté contient ... ».

¹⁶ Si le membre de phrase concerné est maintenu dans le texte français, il faudra toutefois veiller à ce que celui-ci soit corrigé tant sur le plan de la correction de langue que de la légistique. Ainsi, par exemple, on visera « l'article 42, § 1er, 4°, b), » de la loi du 17 juin 2016 concernée.

De même, aux articles 53, alinéa 1er, et 54, 2°, du projet, on écrira, respectivement, « [l']annexe 2 du présent arrêté » et « annexes 1 et 2 du présent arrêté » au lieu de « [l']annexe 2 » et « annexes 1 et 2 ».

Article 52

26. Le texte néerlandais de l'article 52, alinéa 1er, du projet fait chaque fois référence à une « goedkeuring door de Regering » des contrats d'administration ou de la législation matérielle. Or, le texte français mentionne tantôt « la soumission », tantôt « [l']approbation » des contrats administratifs concernés ou de la législation matérielle. Il conviendrait d'utiliser une terminologie uniforme dans le texte français également. En adéquation avec le texte néerlandais, il serait préférable d'opter à cet égard pour le terme « [l']approbation ».

Article 57

27. À l'article 57, § 1er, alinéa 1er, du projet, les mots « suivant l'envoi de la demande » figurant dans le texte français ne correspondent pas aux mots « volgend op de ontvangst van de aanvraag » figurant dans le texte néerlandais. Sur ce point également, il conviendrait d'assurer une meilleure concordance entre les textes français et néerlandais.

Article 58

28. Comme l'a confirmé le délégué, la phrase introductive de l'article 58, 4°, du projet doit faire mention d'un délai de « quinze jours ouvrables » et non d'un délai de « vingt jours ouvrables ». Ainsi, une meilleure conformité serait assurée avec le délai mentionné à l'article 57 du projet.

En outre, dans le texte néerlandais de l'article 58, 4°, on écrira chaque fois « werd het dossier voorgelegd » au lieu de « werd het dossiers voorgelegd ».

Article 61

29. À la fin du texte néerlandais de l'article 61, alinéa 1er, du projet, il convient d'écrire « ..., evenals het transparantiebeginsel ».

Article 64

30. L'article 64, alinéa 1er, *in fine*, du projet fait mention de la suspension de la subvention « en cas de non-respect par le bénéficiaire de ses obligations légales ou conventionnelles ». Il a été demandé au délégué si une telle définition n'est pas trop restrictive. Le délégué a répondu à cette question en ces termes :

« We gaan met u akkoord. Dit zal worden aangepast in het voorliggend besluit.

In het Frans wordt het dan: ‘de ses obligations légales, réglementaires ou conventionnelles’ (...).

In het Nederlands wordt het dan : ‘van zijn wettelijke, reglementaire of contractuele verplichtingen’ ».

On peut se rallier au complément proposé du texte de l’article 64, alinéa 1er, du projet.

Article 67

31. Dans le texte néerlandais de l’article 67, § 1er, du projet, on écrira « bedoeld in artikel 1, 11° van dit besluit » et à l’article 67, § 2, 7°, « op de toegevoegde waarde al dan niet in aanmerking komt ».

Article 68

32. Dans le texte néerlandais de l’article 68, § 1er, alinéa 2, 1°, du projet, il convient d’écrire « en de bijgevoegde documenten » ; à la fin de l’article 68, § 1er, alinéa 2, 4°, on écrira « volgens de bepalingen van dit besluit ».

Article 69

33. On rédigera le début du texte néerlandais de l’article 69, alinéa 2, du projet, comme suit : « Een dossier wordt slechts door de Kanselarij op de agenda van de Regering geplaatst indien ... ».

Article 71

34. L’article 71, 2°, du projet vise à abroger l’arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 décembre 2021 ‘relatif au contrôle budgétaire, à l’établissement du budget, aux modifications du budget et au monitoring de l’exécution du budget de l’entité régionale’. Toutefois, l’abrogation de l’arrêté concerné fait également l’objet de l’article 69 de l’arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale dont le projet fait l’objet de la demande d’avis 76.108/1. Il conviendrait de mieux harmoniser les deux projets d’arrêté sur ce point.

Article 72

35. Afin de se conformer davantage aux usages en matière de légistique, on rédigera le début de l’article 72 du projet comme suit :

« À l’article 5, 14°, de l’arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 18 juillet 2000 portant règlement de son fonctionnement et réglant la signature des actes du

Gouvernement, modifié en dernier lieu par l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 9 novembre 2023, les cinq premiers tirets sont remplacés par ce qui suit :

‘- des subventions ...’ »¹⁷.

Article 73

36. L'article 73 du projet contient la disposition exécutoire ; toutefois, celle-ci doit être insérée à la fin du dispositif de l'arrêté en projet¹⁸. Plus précisément, la disposition exécutoire doit suivre la disposition d'entrée en vigueur (article 74 du projet).

Annexes

37. Sous chaque annexe d'un arrêté, il y a lieu de mentionner la formule « Vu pour être annexé à l'arrêté ... (nature, date et intitulé) »¹⁹. Les annexes 1 et 2 du projet seront complétées en ce sens.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Ilse ANNÉ

Marnix VAN DAMME

¹⁷ Une disposition abrogatoire abroge le texte initial en mentionnant les modifications encore en vigueur (voir les *Principes de technique législative* précités, recommandation n° 138 et formule F 4-3-2).

¹⁸ Voir les *Principes de technique législative* précités, recommandation n° 168.

¹⁹ Voir également les *Principes de technique législative* précités, recommandation n° 172, e), et formule F 4-8-2.